TOMISLAV IVANČIĆ

OSTATI USPRAVAN

Zaklada Tomislav Ivančić
Zagreb, 2023.

SUDBINSKA SIMFONIJA

Bilo je ljeto. Završavajući obrok u predvečerje nedjelje, slučajno sam uključio radio i tada nas je zapljusnula svima poznata melodija. Kolega pokraj mene dobaci: "To je 'Schicksals - symphonie', Sudbinska simfonija L. van Beethovena." "Da", rekao sam, "i to prvi stavak." Pojačali smo radio i više se nitko od prisutnih oko stola nije mogao otrgnuti od melodije. Nakon nekog vremena kolega je ugasio svjetlo, te smo se u sjaju predvečerja koje je ulazilo kroz prozor, potpuno predali melodiji koja je osvajala. Snažan prvi stavak, razrađen zvukovima raznih instrumenata, dirao je naša srca, koja su se već opustila na godišnjem odmoru i čeznula da ih zalije ljepota glazbe i umjetnosti. Kada je završio prvi stavak, pobojali smo se da je to završetak. No tada je počeo drugi, te smo postali jedan dah, pretvorili se u uho, osjećali kako nas osvaja melodija za melodijom, kako instrumenti jedan za drugim dotiču naša srca, kako u nama bude

1111.pmd 5 3.11.2011., 12:59

duge čežnje i uspomene te postajemo novi, oprani, sretni. Bacio sam pogled na ljude oko stola i vidio kako su se opustili. Neki su zatvorili oči i uživali u tom izvoru koji je izlazio iz glazbe Pete simfonije Ludwiga van Beethovena.

Dok sam tako sjedio savršeno miran i opušten, pazeći da ne bih kakvim pokretom pokvario raspoloženje koje se u nama stvorilo slušajući dramatsku klasičnu glazbu, počeo sam se prisjećati što mi sve govore melodije ove simfonije. Sjetio sam se profesora iz Nadbiskupske klasične gimnazije u Zagrebu koji je pripovijedao kako je Beethoven siromašno živio kao dječak jer mu je otac bio alkoholičar. Nikada se nije oženio, iako je duboko ljubio. Patio je od siromaštva, morao se seliti iz jednoga stana u drugi, jer ljudi nisu mogli trpjeti udarce njegovih prstiju po tipkama na klaviru. Znao je doživjeti da su mu djeca kroz prozor bacala kamenje i cigle da zaustave bujicu njegovih melodija koje je svirao na klaviru. On to uopće nije primjećivao jer je tako duboko bio uronio u inspiraciju i pisanje kompozicija. Uviđao je da postaje gluh, doživljavao razočaranja, upadao u krize, depresije,

1111.pmd 6 3.11.2011., 12:59

muke te se našao na rubu ponora želeći se ubiti. Tako je pričao naš profesor. A onda je, reče, Beethoven napisao Petu simfoniju i u nju ugradio sve ono patničko što je doživljavao. U toj simfoniji kao da je ostavio smrt, razaranje te otvorio prozorčić i ugledao svjetlo koje je kroz njega ulazilo i tako spasio život. Tada smo zavoljeli Beethovena i njegovu Petu simfoniju. Sada se ona još dublje upisivala u moje srce i osjećaje. Dok se melodija drugoga stavka razvijala sve dramatičnije u vapaju, prisjećao sam se Beethovenova životopisa koji je napisao francuski pisac Romain Roland. Opisao je Beethovena kao bremenitu ličnost, kao genija čije se svjetlo razlilo zapadnim svijetom, osvajalo i spašavalo ljude. Vidio je u njemu Prometeja koji je bio toliko prikovan uz svoju gluhoću, osamu i pustinju, da je zbog patnje mogao propasti u ponor samoubojstva, ali je uvijek nalazio snagu da sve to kroz inspiraciju prelije u note. Patnja pročišćava čovjeka. Patnici dolaze do korijena ljudskog života i znaju iznijeti na vidjelo ono najljepše što život i ljudska povijest pružaju, te biti sretni što su mogli prepunim rukama darivati

1111.pmd 7 3.11.2011., 12:59

druge i iza sebe ostaviti svjetla i tragove kojima će drugi ići.

Ništa tako ne odmara kao dobra glazba nakon šetnje i odmora. Postoji i liječenje glazbom. Izbavljenje iz osame. Dosta je uzeti neko djelo klasične glazbe, početi ga slušati i već ćeš osjetiti da je čitav svijet s tobom, da je bratstvo svih ljudi ušlo u tvoju sobu, da je lijepo biti čovjek i da iz tebe izviru snage da živiš, da se daješ, da se otkrivaš, da pišeš, da misliš i da tako živiš. Jer glazba dira u čovjeku one predjele koji bi inače bili prepušteni depresiji, samosažaljenju, mržnji i razornim strastima. Glazba, osobito ona klasična, liječi, oživljava, doziva s krivih putova, mržnju pretvara u ljubav te želi zagrliti sve ljude i stvoriti novi svijet. Tko zna slušati glazbu, onu koja je izišla iz patnje, iz preobražaja ljudi - onih koji su iz smrti prešli u život, koji su iz mraka došli na svjetlo, koji su uspjeli smoći snage da se iz paklenskih patnji popnu prema nebu, taj neće nikada biti nesretan, neće mu biti dosadno i uvijek će pronaći načine da izdrži napasti, bolove, poraze i razočaranja.

Molitva i glazba idu zajedno. Tko dobro nauči slušati glazbu, morat će

1111.pmd 8 3.11.2011., 12:59

početi moliti. Tko dobro moli, manjkat će mu glazba da bi još bolje molio. Nije nikakvo čudo da se najklasičnija glazba razvijala u Crkvi, da su kazališta i koncertne dvorane postajali hramovi klasične glazbe, a to znači kulturne transcendencije. Glazba nas nosi na krilima u bezgranično, a tamo se rađa molitva koja zagrljena glazbom ulazi u prisutnost Boga da bi nas vratila oplemenjena srca, oplođena razuma, sa snagom za novi život. Potrebno je moliti da bi se slušala glazba i potrebno je puno slušati glazbu da bi se naučilo dobro moliti.

Ne možemo premoreni slušati glazbu, niti moliti. Treba na trenutak zastati, zaustaviti dah, otvoriti oči, otključati srce i već će kapljica glazbe na krilima donijeti potrebu za molitvom. Tada ćemo osjetiti da smo besmrtni.

1111.pmd 9 3.11.2011., 12:59

KAZALO

Sudbinska simfonija 5
Prosjaci nježnosti 10
Čuti nečujne poruke 15
Kroz ključanicu 20
Kamo pripadam? 26
Kako do Boga 31
Njegovati susrete 36
Prava prosudba 41
Opasna zaboravljivost 46
Protiv depresije 51
Svestrano liječiti 55
Kamo gledaš? 59
A kamo od Boga? 63
Plemeniti mediji 69
Samo živjeti 74
Vjera je uvjerenje 79
Molitva je vrhunska
aktivnost čovjeka 83
Zalijevaj sjeme poštenja 88
Razdijeli svoj život 92
Živjeti u sadašnjem trenutku 96
Pouzdano u predanju 101
Pridruži se hrabrima 105
Kao dijete 109
Izliječi slomljeno srce 113

Naviještati ljudima nadu 117
Duhovni i fizički organizam 123
Budi rame drugima 127
Rascvjetaj u sebi sjeme čestitosti .. 132
Primjeri privlače 137
Duhovna pomoć 141
Ne gasi svjetlo 145
Ljudska i Božja prosudba 149
Ukorak s Bogom 152
I muka ima smisao 156
Tisuće želja i jedna čežnja 160
Utješi uplakane 164
Živjeti po zakonima duha 169
Biti nenavezan 173
Terorizam javnih medija 177
Život je sasvim drugo 182
Pod kišom poruga 186
Samo ljubav vrijedi 191
Posljednju riječ ima život 195
O autoru 200